

Länsstyrelsen
Värmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0610150 Storumrådet Alken

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av utpekade områden med höga naturvärden inom EU. Målet med nätverket är att hejda utrotningen av vilda djur och växter och hindra att deras livsmiljöer förstörs. Nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete med att bevara biologisk mångfald. Alla medlemsländer har ansvar att peka ut representativa områden för fåglar som är angivna i EUs fågeldirektiv (SPA) och för naturtyper och arter som är angivna i EU:s art- och habitatdirektiv (SCI/SAC). Genom utpekandet åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade naturvärdena i områdena. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en bevarandeplan. I några fall där Natura 2000-området också är naturreservat skrivs en kombinerad bevarandeplan och skötselplan. Bevarandeplanen ska innehålla en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras. Bevarandemålen formuleras utifrån de förutsättningar som de utpekade arterna och naturtyperna behöver för att de ska ha gynnsamt bevarandetillstånd i området. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper samt behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska också beskrivas. Informationen ska ligga till grund för förvaltning och tillståndsprövning enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. Uppgifterna skiljer sig i vissa fall från vad som är beslutat av regeringen och kommer av Länsstyrelsen i dessa fall att föreslås som ändringar till regeringen vid nästa revideringstillfälle. Förvaltning och tillståndsprövning ska utgå från den verkliga förekomsten av naturtyper och arter, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar denna, även om uppgifterna inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen som är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är i sig inte ett juridiskt bindande dokument varför formell reglering av skydd eller skötsel kan behövas t.ex. i form av beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som råder vid åtgärder eller verksamheter inom ett Natura 2000-område.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd kan även krävas för åtgärder utanför Natura 2000-området om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Inför en ansökan ska ett samråd hållas med Länsstyrelsen angående utformningen av tillståndsansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Eftersom det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kräver tillstånd rekommenderas en tidig kontakt med Länsstyrelsen. Vid skogsbruksåtgärder hålls initialt ett samråd med Skogsstyrelsen. Information om Natura 2000 finns också på Länsstyrelsens webbsida eller genom kontakt med Länsstyrelsens enhet för naturvård på telefonnummer 010-224 70 00.

Foto: Länsstyrelsen Värmland

Överst vänster: violettkantad guldvinge, Dan Mangsbo - överst mitten: silvertärnor (D.M.) - överst höger: långskägg (D.M.)

nedtill vänster: vattendrag (D.M.) - nedtill höger: skog, Anders Tedeholm ©

Länsstyrelsen Värmland

651 86 Karlstad

010-224 70 00

www.lansstyrelsen.se/varmland

Lännsstyrelsen
Värmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0610150 Storumrådet Alken

Kommun: Arvika

Områdets totala areal: 167,9 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-11-06

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-12-29

Markägarförhållanden:

Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 1998-12-01, regeringsbeslut M98/4111/4, pSCI: Nej, SCI: Nej, SAC: Nej

Arter som ska bevaras i området:

Arter enligt fågeldirektivet:

A072 - Bivråk, *Pernis apivorus*

A104 - Järpe, *Bonasa bonasia*

A108 - Tjäder, *Tetrao urogallus*

A217 - Sparvuggla, *Glaucidium passerinum*

A223 - Pärluggla, *Aegolius funereus*

A234 - Gråspett, *Picus canus*

A236 - Spillkråka, *Dryocopus martius*

A239 - Vitryggig hackspett, *Dendrocopos leucotos*

A241 - Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*

A409 - Orre, *Tetrao tetrix tetrix*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Storområdet Alken är de prioriterade bevarandevärdena knutna till förekomst av hackspetten gråspett i områdets äldre skogsmiljöer samt i andra ingående naturmiljöer.

Motivering: Området innehåller flera naturskogar som är lövrika. Detta skapar goda förutsättningar för de utpekade fågelarterna.

Prioriterade åtgärder: Några av de mindre delområdena som ingår i storområdet har idag inget formellt områdesskydd. Lämpligaste skyddsformen för dessa bedöms i första hand vara naturvårdsavtal.

Beskrivning av området

Natura 2000-området som benämns Storområdet Alken är beläget över Högsta kustlinjen i höjdområdet mellan de större sprickdalgångarna mellan sjöarna Racken och Mängen. Höjdernas krön når upp till en nivå på cirka 300 m.ö.h., över vilken enstaka höjder som Alkehöjden (322 m.ö.h.) och Örvatthöjden (330 m.ö.h.) sticker upp. Ett karakteristiskt inslag i området är de många ofta syd- eller sydösvända branterna. Jordtäcket består av en som regel normalblockig, sandig eller grusig morän, men med inslag av storblockighet framförallt runt Alken. Torv förekommer vanligt i sänkor och dalstråk.

Skogsmarken i området består till stor del av frisk granskog, men även av torr ristyp med ett relativt stort inslag av tall. Flera av de äldre bestånden är av naturskogskaraktär, ofta med hög lövandel framförallt grov asp. Ett typiskt inslag i landskapet är de asprika blockbranterna. Större delen av skogsmarken visar på tidigare bränder och de naturskogar som finns idag har troligen uppkommit efter den stora brand som gick över landskapet på 1860-talet. I storområdet förekommer även kärrdrag, små sumpskogar och öppna svagt välvda mossar.

Storområdet Alken med dess delområden utgör viktiga värdekärnor i ett område som idag är starkt påverkat av skogsbruk. Storområdet har mycket höga zoologiska värden som livsmiljö för fåglar och vedlevande insekter med dess biotopkrav. Storområdet har även botaniska värden då det hyser ett stort antal hotade kryptogamer vars biotopkrav återfinns i naturskogar med stort inslag av gamla grova lövträd och gott om död ved. Det största av storområdets delområden är naturreservatet Örvattnet, vilket även är utpekad som Natura 2000-område för sin naturskog och våtmarker av hög kvalitet.

Vad kan påverka negativt

Det största hotet mot ingående fågelarter är produktionsinriktat skogsbruk. Skogsbruket medför framförallt fragmentering av skogslandskapet och minskning av arealen gammal naturskogsartad skog. Avsaknad av skogsbränder och andra naturliga störningar medför även att inslaget av lövträd och andra viktiga strukturer som exempelvis brandpräglade träd minskar eller försvinner helt från skogsbestånden. Produktionsinriktat skogsbruk och avsaknad av naturliga störningar medför således brist på lämpliga livsmiljöer för de utpekade arterna. Sådana skogar saknar lämpliga boplatser och god tillgång på föda.

Se även beskrivning av negativ påverkan för respektive utpekad art.

Bevarandeåtgärder

Följande bestämmelser och åtgärder bidrar på olika sätt till att utpekade naturtyper och/eller arter uppnår och bibehåller gynnsamt bevarandetilstånd i Natura 2000-området.

Gällande regelverk 2017:

- Svenska Natura 2000-områden utgör riksintressen enligt 4 kap. 8 § miljöbalken.
- Enligt första stycket i 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd enligt första stycket krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området. Innan en tillståndsansökan lämnas in ska samråd hållas med Länsstyrelsen m.fl. (enligt 6 kap. 4 § miljöbalken).
- Med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken får tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av miljöbalken ska följas.
- Strandskyddet omfattar land- och vattenområden inom 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd enligt 7 kap. 14 § miljöbalken.
- Anmälningsskydd eller tillståndsskydd för vattenverksamhet råder enligt 11 kap. miljöbalken.
- Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) innebär krav på tillstånd för utsättning av fisk och vattenlevande kräft- och blötdjur.
- För markavvattning råder tillståndsskydd enligt 11 kap. miljöbalken.
- Tillstånd till torvtäkt krävs enligt 9 kap. miljöbalken.
- Beslutade föreskrifter och skötselplan för naturreservatet Örvattnet.
- Bevarandeplan för Natura 2000-området Örvattnet.
- Huvuddelen av delområdena berörs helt eller delvis av formellt skydd i form av biotopskydd eller naturvårdsavtal (för fullständig lista över dessa se "Dokumentation").

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder för utpekade arter.

Skydd samt behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

Större delen av Natura 2000-området Storområdet Alkens delområden är idag undantagna från produktionsinriktat skogsbruk och omfattas av naturreservat, biotopskydd eller naturvårdsavtal. Syftet med dessa områdesskydd är att bevara och nyskapa naturvärden kopplade till naturtypen taiga. Detta sker både med passiva åtgärder (t.ex. naturskogsliknande områden lämnas orörda) och med aktiva åtgärder (t.ex. öka lövträdsandelen genom gallring/plockhuggning av gran, naturvårdsbränning, stängsling).

Ett fåtal mindre delar inom Natura 2000-området saknar områdesskydd. Det vill säga att de inte omfattas av naturvårdsavtal, biotopskydd eller naturreservat med bestämmelser om lämplig skötsel för storområdets fågelarter. Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har efter samråd bedömt att naturvårdsavtal troligen är det mest lämpliga områdesskyddet för de mindre delområdena i Storområdet Alken. Några av delområdena kan eventuellt vara lämpade för bildande av biotopskydd eller naturreservat.

Under de närmaste åren kommer Skogsstyrelsen att prioritera arbetet med naturvårdsavtal i Storområdet, både vad gäller upprättande av nya avtal där tidigare avtal har upphävts på grund av markägarbyte, men även ombildande av befintliga avtal så att dessa är knutna till fastigheten vid framtida ägarbyte. 21 av de 22 naturvårdsavtal som berör Storområdet Alken är upprättade innan 1999. Naturvårdsavtal som upprättats före 1999 skiljer sig från senare upprättade naturvårdsavtal genom att avtalet inte följer med fastigheten vid markägarbyte. Detta medför att delområden med naturvårdsavtal som bedöms ha ett fullgott skydd idag blir föremål för utredning av lämplig skyddsform längre fram vid eventuella ägarbyten samt då avtalen löper ut.

Övriga bevarandeåtgärder:

Storområdets delområden utgör tillsammans med andra skyddade områden i trakten (naturreservat, Natura 2000, biotopskydd med flera) värdekärnor i ett i övrigt brukat skogslandskap. Delområdena kan förmodligen inte ensamt uppfylla alla krav som fågelarterna

ställer för att fortleva. För att tillfredsställa fåglarnas krav krävs en god tillämpning av miljövardshänsyn vid skogsbruksåtgärder inom de skogsbestånd som finns i det omgivande landskapet.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för de prioriterade arterna av hackspettar bedöms som icke gynnsamt för vitryggig hackspett och som oklart men förmodligen gynnsamt för gråspett.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Arter enligt fågeldirektivet:

A072 - Bivråk, *Pernis apivorus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av bivråd i Natura 2000-området Storområdet Alken de senaste 25 åren finns inte i de databaser som idag finns för rapportering. Arten har minskat i Sverige och det kan vara så att den är utgången från området (se mer nedan).

Bivråken häckar med de högsta tätheterna i högproduktiva skogsområden. I södra Sverige är den optimala miljön ett småbrutet blandskogslandskap i närheten av en sjö eller något vattendrag. Förekomsten av äldre och luckrika skogsbestånd, gärna omväxlande med naturbetesmarker och med ett stort inslag av bryn, gynnar förekomsten av getingar vars larver bivråken föder upp sina ungar med. Förekomst av äldre skog rik på lövträd och med närhet till fuktskog, kärr och andra våtmarker är fördelaktigt under försommaren då de gamla fåglarna till stor del livnär sig på småfågelungar (bl.a. trastar), men även av grodor och troligen till viss del även av humlelarver och -puppor. I äldre tid torde kombinationen av fuktskog, skogsbete och hagmarker ha utgjort mycket viktiga miljöer.

Aktivitetsområdena är normalt mycket stora; under försommaren födosöker de gamla fåglarna mestadels inne i skogarna inom en areal av cirka 25-50 kvadratkilometer. Under senare delen av sommaren födosöker fåglarna över betydligt större ytor, i många fall upp emot eller över 100 kvadratkilometer, varvid getingrika lokaler besöks av bivråkar från ett flertal revir. Arten övervintrar i tropiska Västafrika, norr om Ekvatorn.

Populationsstorleken av bivråd i Sverige 2008-2012 uppskattades till 5200-8100 par. Arten har minskat ganska kraftigt under den senaste trettioårsperioden. Under senare tid verkat dock förekomsten ha stabiliserats, vilket bidragit till att arten nedgraderats vid rödlistningen från kategorin Starkt hotad (EN) år 2005 via Sårbar (VU) år 2010 till Nära hotad (NT) år 2015.

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

A104 - Järpe, *Bonasa bonasia*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av järpe i Natura 2000-området Storområdet Alken de senaste 25 åren finns inte i de databaser som idag finns för rapportering.

Järpen förekommer i större delen av Sverige men saknas på Gotland och Öland liksom i fjällen. Den vill ha tät skog med föryngring av främst gran och med inblandning av al, björk och asp. Hög markfuktighet och förekomst av surdråg, alkärr och bäckar gynnar arten. Lövträdsandelen i reviret bör överstiga 10 % för att området skall accepteras. En viktig och begränsad vinterfödoresurs är alknoppar, alhången samt björkknopp. I omedelbar anknytning till födan krävs dessutom skydd i form av täta granbestånd. Järpen är mycket stationär året om inom sitt revir (25-50 ha). När ett par har etablerat sig på en plats stannar de där så länge biotopen är intakt. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Ungfågelspridningen kan röra sig om i storleksordningen någon eller några km. Arten är en stannfågel.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 90 000-156 000 par och har under perioden 2001-2012 inte visat någon ökande eller minskande trend. Resultat baserat på standardrutten i Värmland 2002-2013 visar inte heller på någon trend med avseende på populationens storlek i länet.

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

A108 - Tjäder, Tetrao urogallus

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Enstaka fynd av tjäder föreligger under senare tid i Natura 2000-området Storområdet Alken. Fåglar har observerats senvinter och sensommar.

Tjädern häckar i större delen av Sverige utom på Gotland och på Öland. Den kräver större sammanhängande skogsområden för att den skall finnas i livskraftiga bestånd, den rör sig normalt inom ett område i storleksordningen 25 kvadratkilometer. I dessa områden måste ett flertal villkor vara uppfyllda. Vintertid kräver arten förekomst av äldre successionsfaser av talldominerade skogar (äter tallbarr och tallskott), medan den sommartid påträffas i mycket varierande marker, allt från gammal bärrik skog (bl.a. är blåbärsris viktigt) som till nyupptagna hyggen. Förekomsten av våtmarker är en mycket betydelsefull faktor, då hönan under den tidiga våren till stor del livnär sig på späda skott av tuvull. Tillgången på proteinrika blad, blommor och frön bestämmer till stor del hönans möjlighet att producera ägg. Våtmarker är dessutom en viktig biotop för kycklingarna, som under de första levnadsveckorna livnär sig på insekter. Sammanfattningsvis kan sägas att tjädern kräver stora sammanhängande skogsområden som innehåller en stor variation ifråga om successionsstadier och våtmarker (sumpskog, kärr och myr). Dessutom är arten starkt traditionsbunden till speciella lekplatser. Arten är en stannfågel.

Populationsstorleken av tjäder i Sverige 2008-2012 uppskattades till 240 000-458 000 par. Arten har på längre sikt minskat i Götaland och södra Svealand, men stammen bedöms ha varit stabil totalt i Sverige de senaste 15 åren (tre generationer). Resultat baserat på standarddrutter i Värmland 2002-2013 visar inte heller på någon trend med avseende på populationens storlek i länet.

För att den ingående arten tjäder ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör den ha tillgång till större sammanhängande skogsområden som innehåller en variation med avseende på successionsstadier och våta/fuktiga områden (sumpskog, kärr, myr, bäckdrag).

Bevarandemål

Tjäder ska regelbundet förekomma i området. Här ska finnas skyddade spelplatser i äldre naturskogsartade skogsbestånd samt tillgång till våtmarker. Dessa miljöer ska ha en god tillgång på föda (bl.a. insekter, tallbarr och tuvull) samt erbjuda arten goda möjligheter till reproduktion.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Storskaligt skogsbruk, t.ex. fragmentering främst på landskapsnivå och tillkomsten av stora arealer med monokulturer av tall och gran som aldrig tillåts bli biologiskt mogna.
- Störning vid spelplatser.
- Markavvattning som minskar förekomsten av våta och fuktiga områden och därmed insektstillgången, vilken är viktig för skogshönsens kycklingar.
- Jakt.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Tjädern får jagas på de tider som anges i bilaga 1 till jaktförordningen (1987:905). Övriga

tider på året är den fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.

- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av tjäder som är olagligt fångade eller olagligt dödade i Sverige. Där förbjuds också förvaringen av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).
- Tjädern är upptagen i Bilaga II i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig livsmiljö bedöms finnas i området. Enbart observationer utanför spel- eller häckningstid skulle kunna tyda på att tjädern huvudsakligen använder området för födosök. Bevarandetillståndet bedöms som oklart.

A217 - Sparvuggla, *Glaucidium passerinum*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Sparvuggla har observerats vid något enstaka tillfälle under senare tid i Natura 2000-området Storumrådet Alken.

Sparvugglan häckar i samtliga svenska landskap utom på Öland och Gotland. Arten är som vanligast i södra och mellersta Sveriges skogsbygder. Tätheterna avtar norrut och arten är sparsamt till sällsynt förekommande i det inre av Norrland. Artens beståndsutveckling i Sverige är i princip helt okänd. Flera tecken tyder dock på att det skett en expansion söderut under den senare delen av 1900-talet. Populationsstorleken 2008-2012 uppskattades till 9600-30 000 par. Den optimala häckningsmiljön är gammal, flerskiktad grandominerad blandskog med rik förekomst av grova lövträd (främst asp, björk och al). Sparvugglan är dock flexibel i sitt val av häckningsplats och förekommer likaväl i naturskogsbestånd som i områden med en blandning av rena produktionsbestånd och hyggen, så länge lämpliga boträd finns att tillgå. Arten jagar över arealer i storleksordningen 1,5 kvadratkilometer och dess bytesdjur utgörs av gnagare och småfåglar.

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

A223 - Pärflugla, Aegolius funereus

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av pärluggla i Natura 2000-området Storområdet Alken de senaste 25 åren finns inte i de databaser som idag finns för rapportering.

Pärfluglan häckar i samtliga svenska län, dock inte på Öland i Kalmar län. Beståndet är som starkast i större sammanhängande barrskogsområden och förekomsterna längs kusterna och på de stora slättområdena i södra och mellersta Sverige är svaga. Tätheterna avtar i det inre av Norrland, förmodligen främst p.g.a. klimatiska orsaker. Pärfluglan häckar med de största tätheterna i tät granskog men frekvent även i blandskogar innehållande tall, björk och asp. I områden med dålig tillgång på lämpliga bohål accepterar den även ren tallskog. Beståndet i Sverige har minskat med upp till 40 % de senaste 30 åren, men under de senaste 15 åren (tre generationer) har minskningstakten troligen planat ut. Populationsstorleken 2008-2012 uppskattades till 17 000-91 000 par. Bra bohål är en bristvara och hannarna försöker därför stanna året runt i häckningsreviret. Ofta påträffas arten i gränsområden till hyggen och inägor samt kring större myrar, förmodligen därför att bytestillgången är högre i dessa marker än centralt inne i den täta skogen. Pärflugglans föda består av olika smågnagare och småfåglar. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter. Arten jagar över arealer i storleksordningen 3-10 kvadratkilometer. Pärfluglan är huvudsakligen stannfågel, men vissa år äger flyttningsrörelser rum under hösten.

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

A234 - Gråspett, *Picus canus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Gråspett har påträffats vid ett tillfälle i Natura 2000-området Storområdet Alken under senare tid. Denna observation gällde en hane och gjordes under våren. Vid en riktad inventering för arten under mars-april 2006 gjordes tre observationer.

Gråspetten häckar i grov björk- och aspblandad barrskog. Den förekommer från västra Värmland-Uppland och norrut till sydöstra Lappland-södra Norrbotten, troligen även i östra Pite och Lule lappmark. Det finns inga tecken på betydande populationsförändring i Sverige. Beståndet har vuxit sett i ett något längre tidsperspektiv, men av allt att döma varit relativt konstant de senaste 10-15 åren, trots att utbredningsområdet vidgat sig söderut. Populationsstorleken 2008-2012 uppskattades till 1300-2600 par.

Gråspetten rör sig över tämligen stora områden under häckningstiden, flera undersökningar tyder på att det handlar om flera hundra hektar stora områden upp till 1000 hektar. Vintertid kan den röra sig över ännu större stora områden; från Norge finns uppgifter om födosöksområden på upp till 5 500 hektar.

För att den ingående arten gråspett ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av glesa blandskogsbestånd och barrbestånd med rika inslag av grova lövträd.
- Tillgång till lämpliga boträd, främst grov asp men även tall, björk, rönn och gråal. Kvarlämnade grova aspar på hyggen används ofta som boträd.
- Ljusöppna, solexponerade miljöer i skogen då arten livnär sig till stor del på myror och andra marklevande insekter.
- Skogsbränder: på kort sikt genom insektsrikedomen på brandfältet och på lång sikt genom bildandet av s.k. lövbrännor.
- Tillgång på områden med rik förekomst av död ved och vedlevande insekter som alternativföda under vinterhalvåret, t.ex. alstrandskogar.

Bevarandemål

Gråspett ska förekomma regelbundet inom delområdena i storområdet. Delområdena ska erbjuda lämplig livsmiljö för arten i form av relativt öppna, lövrika, äldre skogar med god tillgång på insekter och grova träd, såsom asp.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Det allt intensivare skogsbruket med allt mindre arealer obrukad skog gör att livsrummet krympt kraftigt under den senare delen av 1900-talet. Mer specifikt handlar det om överföringen av naturlig, varierad skog till ensartade monokulturer av gran och tall, överföring av lövdominerade bestånd till rena barrbestånd och skogsbrukets vana att städa bort merparten döda och döende träd i skogen.
- Upphört skogsbete som minskat öppenheten i skogen i kombination med allt större produktionskrav i form av tätare skogsplanteringar och ett generellt mycket hårdare utnyttjande av skogen som råvarukälla, har lett till mycket negativa förändringar i skogens struktur och artsammansättning.
- Fragmentering av lämpliga häckningsmiljöer, såväl på beståndsnivå som på landskapsnivå, bidrar till att splittra beståndet.

- Flisning, vedhuggning och en allmän bortstädning av lövträd kan på ett mycket negativt sätt påverka förekomsten av lämpliga födosöksmiljöer och därmed vinteröverlevnaden.
- Eventuellt kan det ökade nedfallet av luftburet kväve och den därmed följande övergången från bärris till kruståtel på hyggen medföra minskad förekomst av myror och därmed sämre födotillgång.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Gråspetten är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttningsperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser.
- I rådets förordning (EG) nr 338/97 regleras import och export samt försäljning av levande och döda exemplar av gråspett. Sådan import och export samt försäljning får endast ske efter tillstånd från Jordbruksverket.
- Gråspetten är upptagen i Bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig livsmiljö bedöms finnas inom storområdet. Några häckningsfynd av gråspett har dock inte gjorts under senare tid, men observationer under våren indikerar att området åtminstone är betydelsefullt för arten under den tid de ropar och trummar. Bevarandetillståndet bedöms som oklart men förmodligen gynnsamt.

A236 - Spillkråka, *Dryocopus martius*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Spillkråka har påträffats vid ett tillfälle i Natura 2000-området Storumrådet Alken under senare tid. Denna observation gjordes under våren. Vid en riktad inventering för arten under mars-april 2006 gjordes fyra observationer.

Spillkråkan häckar i samtliga svenska län, dock fåtaligt i Norrlands inland. Arten är något av en nyckelart i boreala och nemoboreala skogsekosystem genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för större hålhäckande fåglar och däggdjur. Spillkråkan är en stannfågel som under sommarhalvåret i södra Sverige födosöker över arealer i storleksordningen 100-1 000 ha. Vintertid rör sig arten över större områden.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 18 000-32 000 par. En minskning av populationen har skett med ca 25 % under de senaste 15 åren. Resultat baserat på standardrutten i Värmland 2002-2013 visar också en minskande trend med avseende på populationens storlek i länet.

Spillkråkan är rödlistad inom kategorin Nära hotad (NT).

För att den ingående arten spillkråka ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror (speciellt hästmyror i rotrötad gran).
- Lämpliga häckningsplatser, främst i form av grov asp, tall eller bok med en stamdiameter i brösthöjd som överstiger 30 cm för asp och 40 cm för tall.

Bevarandemål

Spillkråka ska förekomma regelbundet i storområdet. Det ska finnas lämpliga födosöks- och häckningsmiljöer i form av äldre barr- och blandskogar med inslag av grövre asp och tall med god tillgång på insekter (bl.a. myror).

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Det moderna skogsbruket, vilket lett till minskad lövandel, ökad granandel och mer homogena bestånd i främst södra och mellersta Sverige.
- Brist på lämpliga boträd på grund av en lägre medelålder i bestånden i intensivt brukade trakter.
- Stubbrytning minskar förekomsten av hästmyror som är huvudfödokällan.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Spillkråkan är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsar.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av spillkråka, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns

angivna i artskyddsförordningen).

- Spillkråkan är upptagen i Bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig livsmiljö för arten bedöms finnas inom storområdet. Några häckningsfynd av spillkråka har dock inte gjorts under senare tid, men observationer under våren indikerar att området åtminstone är betydelsefullt för arten under den tid de ropar och trummar.

Bevarandetillståndet bedöms som oklart men förmodligen gynnsamt.

A239 - Vitryggig hackspett, *Dendrocopos leucotos*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Vitryggig hackspett har veterligen inte häckat under 2000-talet inom ett större landskapsavsnitt i vilket Natura 2000-området Storområdet Alken ingår. Den sista kända häckningen av arten inom detta landskapsavsnitt skedde 1991.

Den vitryggiga hackspetten är framför allt knuten till områden med rik förekomst av triviala lövträd såsom asp, björk, klibbal, gråal och sälg. Artens förkärlek för relativt kortlivade lövträd gör att man antingen måste ha stora olikåldriga bestånd eller flera närliggande bestånd av olika ålder för att på sikt kunna garantera vitryggens förekomst i ett område. De bästa förekomsterna av vitryggig hackspett finns i lövträdsrika skogstyper med i genomsnitt 75-93 % lövträd (svenska, norska och finska undersökningar). Lövinslag på endast 10-15 % förekommer, men då är lövets kvalitet hög, d.v.s. rikt på död ved och vedinsekter. Undersökningar i besatta revir i Norge och Sverige tyder på att 20-25 % av virkesförrådet bör utgöras av död ved. I Norden förekommer inte arten i rena ädellövskogar.

Under 1800-talet och en bra bit in på 1900-talet var omfattande brandfält och lövbrännor tillsammans med lövstrandskogar, lövsumpskogar och lövrika blandskogar mycket viktiga habitat för vitryggiga hackspetten. Idag återfinns lämpliga habitat i form av restbiotoper som brantskogar, sumpskogar, lövstrandskogar, men dessutom igenväxande ängs- och hagmarker. Revirens storlek varierar mycket beroende på tillgången på lämpliga födosöksmiljöer; ett minimum verkar ligga kring 50 ha, medan par i sämre miljöer kan utnyttja områden som är åtskilliga hundra ha stora. Vinterreviren är i snitt 450 ha stora.

Arten är huvudsakligen en stannfågel. Strövtåg eller begränsade flyttningsrörelser förekommer dock under hösten och flyttningsrörelse på minst 60 mil har konstaterats. Vissa år, med långa tidsintervall, sker ett visst inflöde av fåglar från öster (Ryssland, Finland, Estland, Lettland). Hösten 2015 noterades ett inflöde av vitryggiga hackspettar i Finland och fåglar sågs sträcka från Finland mot Sverige.

Den vitryggiga hackspetten är rödlistad inom kategorin Akut hotad (CR). Antalet häckande individer i Sverige är numera mycket litet och utgörs till stor del av fåglar som satts ut för att stärka beståndet. En minskning av populationen har skett med över 80 % under de senaste 30 åren.

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

A241 - Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Under senare tid föreligger inte några noteringar av tretåig hackspett i Natura 2000-området Storumrådet Alken. Vid en riktad inventering för arten under mars-april 2006 gjordes inte heller några observationer.

Sydgränsen för den tretåiga hackspetten i Sverige ligger i Dalsland, norra Västergötland och norra Östergötland. I området upp till det huvudsakliga utbredningsområdet, som sträcker sig från mellersta Värmland, Dalarna och Gästrikland norrut till finska gränsen, har arten dock en oregelbunden och sällsynt förekomst. Från att tidigare ha varit en allmän till tämligen allmän häckfågel i Sverige har arten på många håll minskat kraftigt, eller helt försvunnit under senare hälften av 1900-talet. Populationsstorleken 2008-2012 uppskattades till 6 200-13 000 par.

Den tretåiga hackspetten förekommer huvudsakligen i olikåldrig naturgranskog med kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd och högstubbar och ofta i sumpskogar. Den kan även förekomma i flera andra skogstyper bara kraven på rik födotillgång i form av vedlevande insekter är tillgodosedda (t.ex. brandfält och äldre alstrandskog). Arten är en stannfågel som dock kan röra sig lite längre sträckor vintertid och är mer rörlig än många andra hackspettar eftersom den är specialist på barkborrar och dess variationer i förekomst. Häckningsreviret är i storleksordningen 25-100 ha.

Den tretåiga hackspetten är rödlistad inom kategorin Nära hotad (NT).

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

A409 - Orre, Tetrao tetrix tetrix

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Orre har påträffats vid ett tillfälle i Natura 2000-området Storområdet Alken under senare tid. Denna observation gjordes under våren och gällde en individ. Vid en riktad inventering med huvudsyfte att dokumentera förekomst av hackspettar under mars-april 2006 gjordes även ett flertal observationer av orrar.

Orren häckar på hedar, mossar och i skogsmark samt i tidiga successionsstadier efter kalhyggen och skogsbränder i hela landet utom på Öland. Arten har minskat kraftigt i Sverige de senaste 30 åren (48-65 %), men ökat de senaste 10 åren (4-38 %). Populationen har dock varit relativt stabil de senaste 15 åren (tre generationer). Resultat baserat på standarddruttr i Värmland 2002-2013 visar inte någon trend med avseende på populationens storlek i länet.

Populationsstorleken i Sverige 2008-2012 uppskattades till 129 000-222 000 par. Under sommarhalvåret är födan varierad, där vegetabilier dominerar (bl.a. blåbärsblom är en viktig komponent), medan björkknoppar är den viktigaste födan under vinterhalvåret. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Arten är en stannfågel och rör sig normalt inom ett hemområde i storleksordningen 25-75 kvadratkilometer.

Bevarandemål

Betydelsen av artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå (s.k. D-förekomst). Detta medför att några bevarandemål inte har satts för arten.

Negativ påverkan

Beskrivs ej på grund av D-förekomst.

Bevarandeåtgärder

Utgår beroende på D-förekomst.

Bevarandetillstånd

Eftersom artens förekomst i området har bedömts som obetydlig på biogeografisk nivå innebär det även att någon bedömning av bevarandetillstånd inte har gjorts för arten.

Dokumentation

Följande underlag har använts vid sammanställningen av bevarandeplanen:

- ArtDatabanken SLU. Artfakta.(<http://artfakta.artdatabanken.se>)
- ArtDatabanken. 2014. Sammanställning av populationsuppgifter för fåglar från artikel 12-rapporteringen. ArtDatabanken SLU, Uppsala. Opublicerat material.
- Artportalen. ArtDatabanken SLU, Uppsala. Artuppgifter, sökning 2017-05. (<http://www.artportalen.se>)
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 1998. Beslut och skötselplan för naturreservatet Örvattnet. Beslut 1998-11-09.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2006. Bevarandeplan Natura 2000. Örvattnet. Fastställd 2006-03-15.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2010. Bevarandeplan Natura 2000. Storområdet Alken. Fastställd 2010-12-16.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2014. Häckande fåglar i Värmland. Trender för arter och miljöindikatorer baserat på standardruttsdata 1998-2013. Publikationsnummer 2014:19.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2017. Bevarandeplan för Natura 2000-området Örvattnet. Remissversion som fastställs 2017.
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A223, Päruggla. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A104, Järpe. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A239, Vitryggig hackspett. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A236, Spillkråka. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A217, Sparvuggla. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A072, Bivråk. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A241, Tretåig hackspett. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A234, Gråspett. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A409, Orre. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledning. Art A108, Tjäder. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2008. Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige. Rapport 5813.
- Naturvårdsverket. 2017. Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*) 2017-2021. Rapport 6770.
- Skogsstyrelsen. Biotopskydd - Objekt nummer SK 127-1995. Beslut 1995-05-23.
- Skogsstyrelsen. Biotopskydd - Objekt nummer SK 30-1997. Beslut 1997-01-24.
- Skogsstyrelsen. Biotopskydd - Objekt nummer SK 29-1997. Beslut 1997-01-24.
- Skogsstyrelsen. Biotopskydd - Objekt nummer SK 2-1997. Beslut 1997-01-02.
- Skogsstyrelsen. Biotopskydd - Objekt nummer SK 11-1996. Beslut 1996-01-08.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objekt nummer SK 14-1997. Avtal 1997-01-16.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objekt nummer SK 12-1997. Avtal 1997-01-10.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objekt nummer SK 106-1997. Avtal 1997-05-15.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objekt nummer SK 36-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objekt nummer SK 206-1997. Avtal 1997-11-12.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objekt nummer SK 41-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objekt nummer SK 5-1997. Avtal 1997-01-08.

- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 39-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 308-2004. Avtal 2004-04-01.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 35-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 11-1997. Avtal 1997-01-10.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 258-1997. Avtal 1997-11-21.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 362-1997. Avtal 1997-12-19.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 40-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 209-1996. Avtal 1996-11-08.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 192-1997. Avtal 1997-11-07.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 38-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 210-1996. Avtal 1996-11-08.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 363-1997. Avtal 1997-12-19.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 37-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 33-1997. Avtal 1997-02-02.
- Skogsstyrelsen. Naturvårdsavtal - Objektnummer SK 205-1997. Avtal 1997-11-12.

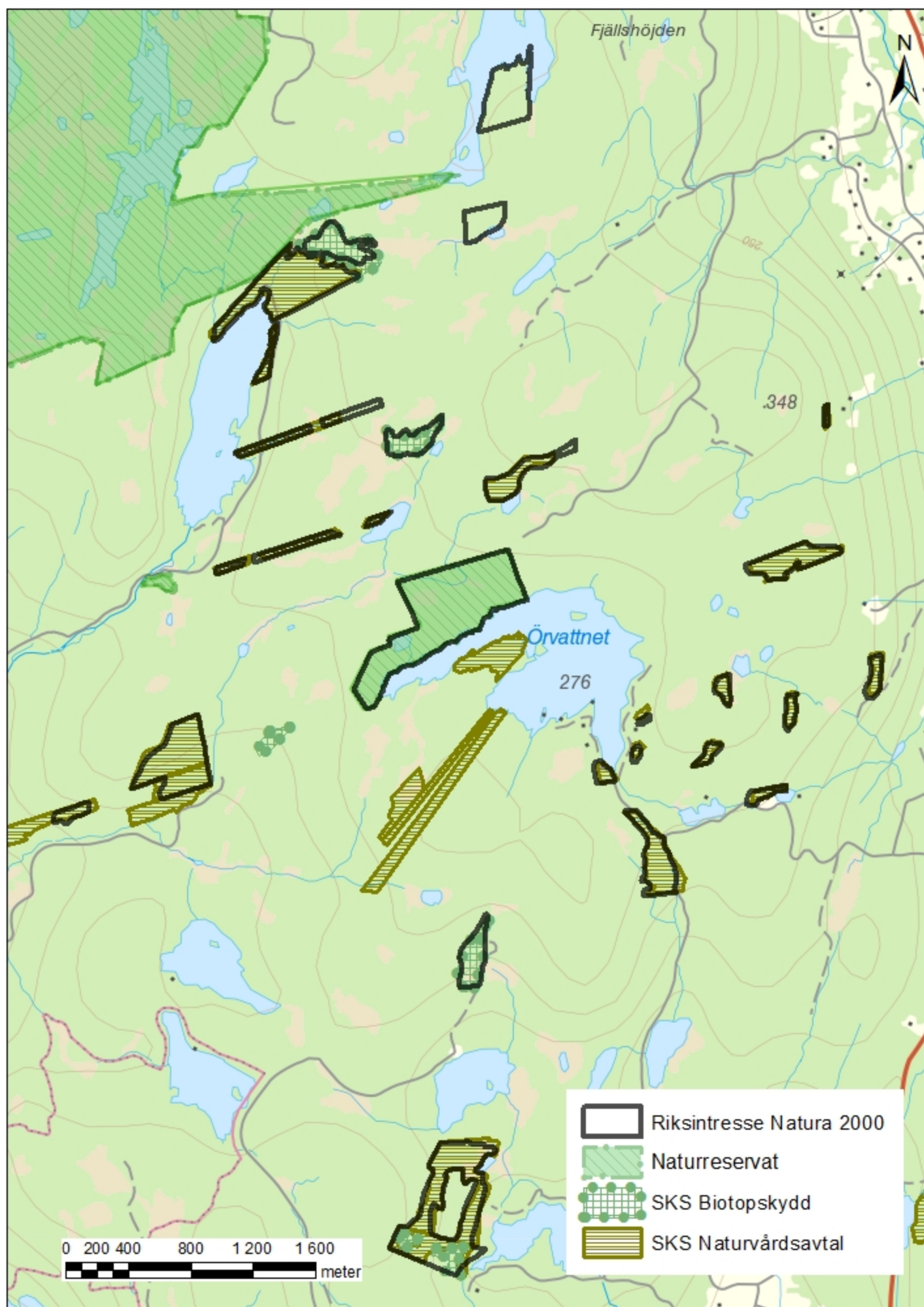
Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta över Natura 2000-områdets avgränsning

Bilaga 1. Översigtskarta med markering för Natura 2000-området Storumrådet Alken

Bilaga 2. Karta med Natura 2000-områdets avgränsning. Observera att inga andra Natura 2000-områden än Storumrådet Alken är markerade med svart linje.

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland